

Školní zralost

(informace pro rodiče k zápisu dítěte do 1. třídy ZŠ pro školní rok 2023/2024)

Dítě vstupující do prvního ročníku základní školy by mělo být pro školu zralé a připravené, aby bez velkých potíží a trápení zvládlo její nároky a zátěž. Posouzení školní zralosti může být někdy obtížné, v takových případech je vhodnější ponechat rozhodnutí na odbornících. Pro vaše děti bude vstup do první třídy úspěšný a snadnější, pokud budete vědět, jak má být připraveno. Věnujte, proto prosím pozornost dalšímu textu a posuďte, zda můžete během následujících měsíců dítě v některých oblastech lépe připravit na jeho vstup do školy.

Optimální připravenost	Nedostačující připravenost
Dítě rozumí pokynům a různým sdělením, vyjadřuje se srozumitelně ve větách a v jednoduchých souvětích, komunikuje s dospělými, dokáže spontánně popisovat různé události, poznatky, nápady, klade otázky, umí vyprávět o rodičích, sourozencích, má přiměřeně širokou slovní zásobu.	Dítě chápe sdělení druhých odlišně, než bylo myšleno, vyjadřuje se pomocí stručných výrazů, jednoduchých vět, nevyjadřuje se spontánně, odpovídá stručně, neklade otázky k doplnění svých znalostí, je mu špatně rozumět (výslovnost), slovní zásoba je omezená. Důsledek pro výuku: nepochopení výkladu, učitel nerozumí odpovědím dítěte, překážka ve vztazích s druhými dětmi.
Orientuje se v okolí, zná svou adresu, svůj věk, jména a povolání rodičů, rozliší základní geometrické tvary a barvy.	Nezná základní údaje o sobě a o svém okolí, nerozliší základní geometrické tvary a barvy.
Dítě začíná myslet logicky (na konkrétních předmětech a při konkrétních činnostech), svět chápe realisticky, dokáže pochopit, že z pozice někoho jiného se může situace jevit odlišně.	Dítě neuvažuje logicky – je závislé na svých přáních a okamžitých potřebách, na fantazii, důležitý je jeho vlastní pohled na věc. Důsledek pro výuku: nedostatečné pochopení učiva.
Dítě rozumí číselnému pojmu – např. spočítá pět pastelek, seřadí čísla od nejmenšího po největší, chápe pojmy hodně - málo, méně - více, má rozvinutou paměť pro čísla.	Nedokáže počítat ani do pěti, nechápe pojem pořadí, množství. Důsledek pro výuku: dítě selhává zejména v matematice, nechápe učivo.
Dítě dokáže rozlišit zvukovou i zrakovou podobu slov, pozná, na jaké písmeno začíná slovo, rozliší i velmi podobně znějící slova, umí vytleskat slovo po slabikách.	Neumí přesně rozlišovat zrakové či sluchové podněty, nevnímá celek jako soubor částí, soustředí se na nejnápadnější detail. Důsledek pro výuku: selhává při čtení a psaní.
Dítě je zralé v grafických projevech a tělesné obratnosti – je manuálně šikovné, dobře ovládá pohyby svého těla, umí zacházet s nůžkami, správně drží tužku, tlak na tužku je přiměřený, dokáže napodobit tvar tiskacího a psacího písma, umí popsat, co nakreslilo.	Dítě je neobratné, křečovitě drží tužku a nepřiměřeně na ni tlačí, nenapodobí tvar písmen a čísel, odmítá vystřihování a kreslení, v jeho obrázcích nelze rozpoznat jednotlivé předměty. Důsledek pro výuku: selhává v psaní, výtvarné a pracovní výchově, v tělocviku.
Dítě je schopné soustředit se na práci, vydrží pracovat dostatečně dlouho, odolává v odpovídající míře rušivým podnětům, dokáže překonat únavu.	Dítě se obtížně soustředí, snadno se nechá rozptýlit, často přerušuje práci, je jako duchem nepřítomné. Důsledek pro výuku: nedává pozor, nepracuje, ruší ostatní.
Dítě bez obtíží navazuje kontakt s cizí osobou, je ochotné komunikovat a spolupracovat s ostatními dětmi, ochotné se podřídit autoritě.	Dítě se vyhýbá kontaktu s cizími osobami, je stydlivé, bázlivé, závislé na rodině. Důsledek pro výuku: nechce chodit do školy, straní se ostatních, nekomunikuje s učitelem.
Dítě přiměřeně ovládá své emocionální projevy, je schopné odložit splnění svých přání na později, započatou práci se snaží dokončit.	Dítě obtížně kontroluje své emoce, často jedná impulzivně a bez zábran (např. při nezdaru rozhází všechny pastelky, bouchá pěstí do stolu...), při práci nemá výdrž, převládá zájem o hru.
Dítě je schopné pracovat ve skupině dětí na společném cíli a společně prováděném úkolu, ochotně se zapojuje do kolektivních her, dokáže ustoupit jinému dítěti.	Dítě nechce komunikovat s druhými dětmi, stojí stranou, nenavazuje kontakty, neumí odložit uspokojení vlastních potřeb, při hře je agresivní, konfliktní. Důsledek pro výuku: konflikty s dětmi i učiteli, znesnadňuje práci ostatním.
Dítě je samostatné a soběstačné, umí se samo obléknout, zavázat si tkaničky, umýt se a najíst se, pracuje samostatně (rozumí pokynům) a umí si po sobě uklidit.	Dítě je nesamostatné, závislé na pomoci druhých, pracuje jen v bezprostředním kontaktu a za pobízení dospělého, nedokáže se postarat o své věci. Důsledek pro výuku: nepracuje a neplní pokyny bez pomoci učitele, zapomíná nebo ztrácí pomůcky.
Dítě dodržuje pravidla chování, respektuje pokyny dospělého, i když je to pro něj nepříjemné, chápe nutnost řádu a pravidel.	Dítě je neposlušné, neumí se chovat vhodně, odmítá vyhovět pokynům. Důsledek pro výuku: konflikty s dětmi i učiteli.
Dítě má pozitivní postoj ke škole a učení, těší se do školy, rád si hraje na školu, má zájem o nové věci, klade hodně otázek.	Dítě se o školu nezajímá, rádo si hraje, neprojevuje zájem o rozšiřování znalostí a vědění, neklade otázky. Důsledek pro výuku: učivo ho nebaví, nedává pozor, není motivováno k lepším výkonům.

V případě zájmu o konzultaci nebo vyšetření dítěte doporučujeme využít služeb Obvodní pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 5, www.opp5.cz, tel. 251 611 803, Mgr. Ivana Lněničková.